

Mario Milič je zagledal luč sveta v Repniču leta 1924, v času, ko je bilo zatiranje slovenskega življa na višku. Kot Slovenec je že od mladih nog, ko se je učil za mizarja, okusil težo črne prevlade, ki ga je ob izbruhu vojne vtaknila v vojaško suknjo. Znašel se je v Bergamu, od koder se je ob razpadu fašistične Italije, leta 1943, vrnil v domači kraj in se takoj napotil v Tomaj, v partizane. Odzval se je klicu trpečega naroda in se je na položajih pri Komnu bojeval v enotah kraškega bataljona Gregorčičeve brigade in nato Kosovelove brigade, sodeloval je na pohodu v Beneško Slovenijo leta 1944 in prešel nato kot obveščevalec v sklop IX. korpusa. Bil je tudi ranjen in se je nekaj časa zdravil v bolnišnici Franja. Za predanost partizanski stvari je dobil odlikovanji za hrabrost in zasluge za narod.

Po vojni vihuri se je Mario vrnil v rojstni Repnič. Treba je bilo poprijeti za delo in si ustvariti novo življenje. Zaposlil se je v kamnolomu, si izbral za družico vaščanko *Olgo* in si ob vhodu v vas s trdim delom in nemajhnimi žrtvami postavil prijeten dom za svojo družino. Leta 1960 je dobil novo zaposlitev pri železnici in je do upokojitve služboval na proseški postaji.

Mario je potem zaživel povsem na novo. Rešen službenih dolžnosti se je ves predal domu in planinstvu. Doma je skrbel za majhen vrt in vinograd, ves prosti čas pa je posvetil planinski dejavnosti. Postal je odbornik Slovenskega planinskega društva v Trstu, v katerem je vsestransko deloval in zlasti pomagal pri organizaciji. Prisoten je bil še na vsaki planinski prireditvi, na pohodih in srečanjih. Nikoli ni bil v ospredju, temveč v ozadju, kjer je bilo treba največ delati in pomagati.

Ko mu je domači gorski svet postal pretesen, je raztegnil svoje gorniško obzorje in se podal v svet, v katerem je osvajal vrhove Karpatov, Pirenejev, Apeninov in celo Himalaje. Za svojo planinsko dejavnost in predanost je Mario pred letom dni dobil priznanje: srebrno planinsko značko.

Ni bilo izleta, srečanja ali planinskega pohoda, da ne bi bilo Maria zraven. Poznali so ga vsi v planinskih krogih po Primorski, Notranjski in Istri. Njegov odprt značaj, ki je odražal zaupanje in iskreno prijateljstvo, njegova pojava, izrazita osebnost in pristop so bili nepogrešljiv in neločljiv del vsega dogajanja v planinski skupnosti.

Maria Miliča sedaj ni več. Vsem, ki smo ga spremljali na zadnji poti na pokopališče v Zgoniku, se je od žalosti paralo srce, kajti nismo in še ne moremo doumeti, da ni več med nami nasmejanega Maria, polnega ustvarjalne volje in načrtov za prihodnje naloge in planinska osvajanja.

Hvaležni za ves njegov trud in požrtvovalnost v vrstah planinske organizacije izrekamo vsem Mariovim svojcem iskreno, srčno sožalje vsi tržaški in koprski planinci, med katerimi je bil Mario zelo priljubljen.

Naj mu bo lahka domača kraška zemlja!

Lojze Abram

Vladu in Petru v spomin

Danes popoldne, 20. decembra 1993, smo se v Libeličah poslovili od **Vlada Rotovnika**: samo on ve, kam je odšel. Le kam neki se je tako nenadoma odpravil, in še celo brez svojega razpadajajočega avta, čez katerega je bilo bolje nič reči, kajti obstajala je velika možnost, da se človek nenadoma znajde z nahrbtikom v naročju neusmiljeno postavljen pred dejstvo: »Ali ven ali pa tišina!«, nakar so zagrmeli Pink Floyd iz radia, ki je začuda kar dobro deloval.

Kdo bo sedaj pokusil marmelado letnik '94? In kdo si bo znova nekaj polomil, pa že isti hip koval načrte za naprej? Ne, res ne morem pisati o slovesu v trenutkih, ko človek še ni pripravljen priznati sam sebi, da je tokrat prijatelj odšel za zmeraj, na nam še neznanu pot, s katere ni vrnitve.

Toliko gorá si obiskal in toliko sten preplezal v teh kratkih letih, odkar si se jim začel posvečati! Tvoj zadnji podvig je bila Herletova v Ojstrici, v usodni smeri Dularja in Zupana, dveh mladih, a velikih povojnih plezalcev. Tja si se podal, kot že tolikokrat poprej, s svojim stricem **Petrom Vernekerjem**.

V nedeljo, 12. decembra 1993, vaju je skupaj vzela k sebi naša domača Raduha. Vsaka ljubezen je sebična; tudi kamnita? Morda je gorino trdo srce začutilo, da je v vajinem srcu prostor za prav vse, kar je visokega in skalovitega, in da torej ona ni edina ljubezen, pa se je razsrdila in poslala nad vaju strašno snežno silo, da bi vaju z belim oklepom prisilila k zvestobi. Le kdo ne bi verjel takšnim mislim? Gore so vendar premogočne, da bi jim upali naprtiti krivdo za samovoljnost in izkoriščanje njihovih lepote, s katerimi nas najprej očarajo, nato pa priklepajo nase in kličejo s sladkimi glasovi, znova in znova. Kot mamilo so: več ko doživiš v njih, več si želiš še doživeti. In za vsak prestan napor in strah te nagradijo s plačilom, ki ga večina ljudi ne zna oceniti, kajti ne pojavlja se v obliki denarja ali druge materialne dobrine. Zaradi tega gorniško udejstvovanje velikokrat naleti na nerazumevanja in nasprotovanja. Tudi Vlado se je moral spopadati s takšnim mnenjem, ki ni nikoli imelo posluha zanj. Kajti samo v hribih je bilo po njegovih besedah življenje tisto pravo in polno, zares živo.

Niti Amerika, prizorišče enega od tvojih največjih dosežkov v mogočni steni El Capitana, ki je bil tako sramežljivo predstavljen, da je bilo že

prav sramotno, saj je zanj vedela in ga znala pravilno ceniti le peščica, ni zadostila tvoji želji po gibanju onstran vertikale v pravih gorah. Obiski domačih plezališč pa so te itak že po enem dnevu spravljali ob živce.

»Presneti free-climberji! Kako sovražim te stene, ki še nahrbtnika ne potrebujejo!« si robantil po takšnem dnevu in zanalašč grizljal suho kobaso, ker je vse naokoli že kar zaudarjalo po kuhanih makaronih.

Čeprav je Smrt upihnila svečo tvojega življenja že pri šestindvajsetih, je njen plamen pustil v tvojih prijateljih neizbrisni pečat polnega življenja, jasnih načrtov, močne volje do vsega, česar si se lotil, in trdnih načel, ki so bila neomajna kot viharnik. Bil si človek, pri katerem je celo moja od vseh strani napadana najstniška duša zmeraj našla nasvet, pomoč in če je bilo potrebno tudi zvrhano mero življenjskih modrosti. Nikoli ne bom pozabila, kolikokrat si me peljal iz hribov domov navkljub antigorniškemu razpoloženju, ki je tam vladalo.

Ko sva se nazadnje pogovarjala po telefonu in si kot ponavadi rekel svoj običajni »in se še slišimo«, si nisem mogla niti približno predstavljati, da so bile to zadnje besede, ki sem jih slišala iz tvojih ust.

Prelep razgled na zasneženo hribovje je s kraja, kjer sedaj počivaš skupaj s svojim komaj dvajset let starejšim stricem Petrom. Čeprav ga nisem imela nikoli priložnosti spoznati, mi je moj stric, s katerim ste ničkolikokrat skupaj ubirali gorske steze in tudi sicer bili ogromno skupaj, naročil, naj zapišem v njegovem imenu in v imenu vseh prijateljev, da je bil Peter enkraten in resničen prijatelj, poln sposobnosti, ki so jih zelo cenili. Vsega se je lotil, bil je poln zamisli in jih je znal tudi izpeljati. V največje veselje po opravljenem delu mu je bilo zaviti okoli vogala in se napatiti v planine, ki so dajale njegovemu življenju tisto pravo vrednost, ki mu je nobena druga dejavnost ni mogla nadomestiti. Ostal bo v njihovih mislih in srcih in zavzemali se bodo za ohranitev sadov njegovega dela.

Tudi ti, Vlado, boš ostal v srcih vseh tistih, ki smo te poznali nekoliko bolje in zato tudi nekoliko bolj cenili. Ničkolikokrat je modrina tvojih oči odsotno zrla nekam v daljave. Takrat si se ovil z neko tujo nedostopnostjo in morda si celo za hip kaj zaslutil. Nekoč sva se sicer pogovarjala o smrti, pa si se zasmel glasno in iz globine pljuč, kot ponavadi, ter dejal, da pridejo takšni pogovori na vrsto šele takrat, ko boš imel svoj prvi stoti rojstni dan.

To je bila, žal, prva in edina obljuba, ki si jo prelomil, kajti izpolnil si le četrtino.

Ne vem sicer, če držiš tiste veličastne besede ob izgubi človeka, češ da ga ne bodo nikoli pozabili in podobno, ker ima čas svojo izbrisno moč. Vendar imam občutek, da vsem spominom zadnjih petih let čas ne bo nikoli popolnoma kos.

Vasilija Škerget

Pavle Šegula - 70-letnik

Zadnjih trideset let je skoraj vsaka številka Planinskega vestnika oplemenitena s člankom, razpravo ali sestavkom, ki so nastali pod večšo roko **Pavleta Šegule**. Pred 70 leti v času nebesnega znamenja strelca je znani podjetnik iz Kranja, pri katerem je delal Pavletov oče France, ob rojstvu novorojenčka čestital z besedami: »Francl, pa imam še enega delavca!« Pri tako sebičnem voščilu se je menda oče zaklel, da bo sina šolal.

Ko je nemški okupator aprila 1941 zasedel Gorenjsko, je Pavle obiskoval 7. razred zelo uveljavljene kranjske gimnazije. Ob prihodu Nemcev v Kranj je ravnatelj gimnazije vsem dijakom zaželel srečno in ukinitel šolski pouk. Nekaj dni pred tem dogodkom se je večina razrednih dijakov s Pavletom vred priglasila med prostovoljce v tedanjo kraljevo vojsko, toda v vojašnici so bili grobo in s ponižujočimi besedami zavrnjeni. Jubilant s ponosom rad poudari, da je celoten razred sodeloval v Osvobodilni fronti. V prvih letih okupacije je Pavle delal na davkariji, škodoval okupatorju ter zbiral uporaben material in orožje za partizane. Ko je postalo prevroče, je odšel v partizane, v Kamniško-zasavski odred.

Pavle je vsak prosti čas izkoristil za učenje tujih jezikov, posebno angleščine. Zato je bil pri nekaterih četnih komandirjih sumljiv; šele ko so v odred dobili iz Kranja ugodno karakteristiko, so mu zaupali zahtevnejše naloge.

Na jesen 1941 so ga odredovci poslali v radiotelegrafski tečaj v Stari trg na Notranjsko; s seboj je nosil zapečateno kuverto z osebno karakteristiko v njej. To mu je komandant šole kak mesec kasneje dal prebrati. V njej je v zadnjem odstavku pisalo: »Pavle Šegula je anglofil.« To je bila v tistem času huda zmerljivka in obtožba. Partizani pač še niso posedovali Verbinčevega Slovarja tujk, v katerem je opis: anglofil, kdor je prijatelj angleške kulture, jezika itd.

Radiotelegrafska šola je Pavleta tako prevzela kot nekoč geodezija, ko si je v poletnih gimna-